

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 6/1, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Enostolpna petstotnica K 150, osemstolpna v zahvale po K 250, razglasi in poslano vrstica po K 2; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno - demokratične stranke.

Posamezna šte. stane 50 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 96, za pol leta K 48, za četrt leta K 24, za mesec K 8. Za Nemčijo celo leto K 114, za ostalo tujino in Ameriko K 120. — Reklame se za list so poštnine proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 6/1, Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Slovenske žene proti druginji in za volilno pravico!

Ženski shod, ki ga je bila sklicala naša stranka za nedeljo popoldne v Mestnem domu, je našel globok odmev med vsemi ljubljanskimi zavetnimi ženami. Delavske žene so prihitele v velikem številu na shod, da povedo same in neposredno, kako so nezadovoljne s sedanji življenjskimi razmerami, z druginjo, ki raste in raste in dela toliko težkih skrbi proletarski ženi, s političnim položajem v državi, ki je prešla že vsa v roke bankirjev in spekulativcev, ter da obenem z vso odločnostjo protestirajo proti nameravani omejitvi volilne pravice, ki jo zahtevalo v polnem obsegu tudi za žene! Že pred naznanjenjo uro je bila dvorana nabito polna zavednih žen, med katerimi je bilo tudi nekaj sodrugov, ki so se hoteli pridružiti tej važni ženski manifestaciji. Točno ob 3. je sodrug Vencelj stopil na oder ter v imenu kraljeve pol. organizacije pozdravil navzoče delavke ter jih vabil, da si izvole predsedništvo. Za predsednico je bila nato soglasno izvoljena sodružica Urbančeva, ki je otvorila shod z daljšim govorom, v katerem je z lepo besedo orisala vso bedo delavskih žen v sedanji družbi. Bol, ki ga vodijo žene za svoje pravice, ni onv, nasprotno, v vseh dobah se je smatralo žensko za nekaj manj vrednega, politično absolutno neizpolnega. Če je krivična organizacija ženske družbe oropala delavke vseh svojih socialnih pravic, jih popolnoma zaslužila, je po drugi strani se vse hujše razlatala in zaslužila ženo. V vseh dobah in v vseh državah je bila ženska povsem krivična. O ženi, o njenih potrebah in težnjah, o njenih bojih in tragedijah so vedno sodili možiki, ki niso nikoli imeli pravega razumevanja za žensko naravo, ki so jo vedno smatrali za nekaj brezbriznega in lahkomiselnega. In kakor je bilo v starem času, tako je tudi v modernem. In kakor se je zapostavljalo žensko v stari reakcionarno-katoliški Avstriji, tako se jo omalovažuje, prezira in tepta v novi Jugoslaviji. Najzgovornejši dokaz temu imamo baš v nameravani omejitvi ženske volilne pravice le na gotove sloje. Ta krivičnost je še najbolj odurna, ker niso tu odločevali le podedovani družabni predsodki, marveč tudi strankarsko socialni momenti. Dama iz takozvane boljšee družbe in s takozvano boljšo izobrazbo, naj ima pravico voliti in biti voljena, delavska proletarka pa ne! Zakaj taka različnost? Predvsem je vprašanje, če so žene iz posedujočih krogov tudi v resnici bolj inteligent-

ne in izkušene od delavke, ki pozna vso težo delavskega življenja, in katera v prvi vrsti občuti vse posledice slabega državnega gospodarstva, ali političnega delovanja. Kakor baš sedaj posledice slabo organizirane prehrane. Slovenske proletarske žene protestiramo najodločnejše proti nameravani omejitvi ženske volilne pravice, tirjamo jo tudi zase, ter izjavljamo, da se bomo v to svrhu borile skupno z našimi sodrugji kajti tudi za žene je rešitev edinole v socialistični stranki!

Tople besede sodr. Urbančeve so žele veliko odobravanje.

Govorila je nato sodružica Krančeva, ki je s krepko besedo opisala sedanji položaj. Izvajala je:

Cez leto dni je, odkar so naši možje zagnali od sebe morilno orožje, katero jim je pred petimi leti potisnil v roke mednarodni kapitalizem in imperijalizem. Spoznali so, da so bili le žrtve kapitalističnega nujstva. Ženske smo navdušene pozdravile preobrat ne samo, ker smo bile petletnih muk že do grla site, marveč tudi zaradi tega, ker smo bile trdno prepričane, da bo odslej svet priznal tudi žensku tiste pravice, ki mu nedvomno gre. Ni še pozabljeno, kaj vse se je od nas zahtevalo za časa vojne, ko smo tako trpele kakor vemo le me žene.

Prenahal je splošno klanje in začeli so sijati prvi topli žarki vstajenja iz ogromnih planjav ruske revolucije. Narodi bodo rešeni. Proletarijatu bje ura osvobodjenja! To so bili veseli vzkliki, v katerih smo hitro pozabili vse prestano gorje. Pozdravljale smo vračajoče se bojevnike v nadi, da s skupnim delom vspostavimo zopet one domove, ktere smo vedno ljubile.

Kapitalizem, v prvem trenutku presenečen, se ni splošno veselil, in v vstajenju navidezno protivil, pripravljal se je pa že na nova nasilstva. Poslal je svoje reprezentante v Pariz, da rešijo razkosano Evropo v imenu samoodločbe narodov. Narodi so lepim sirenskim glasovom verjeli in nasledili. Danes ko je pariška konferenca svoje »plodonošno delo« do končala, danes se so se opelarije nim narodom začele odpirati oči. Razočarani so. Meščanstvo je po preteku enoletnega »dela« ponovno dokazalo, da ni zmoglo in da tudi neče napraviti reda. Dokazalo je svojo popolno nezmožnost pri ureditvi gospodarskih vprašanj doma kakor na mednarodnem polju.

Meščanstvo je poznalo in pozna edino le svoj razred in svoje koristi,

ne briga pa se za najširše plasti ljudstva. Delavka in delavec naj bi bila tudi odslej tista pokorna para, s katero naj bi se poljubno postopalo. Edina njuna »pravica« bode, da se pustita izkoriščati in izrabljati do skrajnosti in, če sta onemogla, da se ju lahko vrže za plot. Najlepše pri vsem tem pa je, da so neusmiljeno ravna s tisti, na katerih uvidenost se ob vsaki priliki apelira, da le delo in zopet delo, tisto edino sredstvo, ki naj ves svet reši, med tem se pa na drugi strani »dela« v znamenju — »svob. trg.« Druginja vseh potrebščin narašča, mogočeži pa gledajo križanih rok in se zgražajo nad »poželjivostjo« nezadovoljnih. Sklicujejo se ankete, konferenice, shodi, misijoni, večernice, sklepanje se resolucije, stavljajo predlogi, molijo pobožne molitve, izdajajo se odredbe, grozi se s prekim sodom in vešali. Druginja pa gre nemoteno svojo pot preko trupel onemoglih, ki si niso znali zagotoviti primerne mesta ob bogato obloženi mizi »svobodne trgovine«. Toda delavstvo — in kar je glavno tudi delavke — spoznava boljbolji svoj položaj in išče rešitve na pravem mestu. Stevilo članov in članic v naših strokovnih in političnih organizacijah narašča bolj in bolj. Tudi med žensvo prihaja pravo razumevanje. To razumevanje mora postati in bo postalo še večje. Če se bodo naše delavke in žene zanimale za javno življenje, za vse njegove pojave, kakor delajo možiki sodrugji, potem bo morala vlada premotivirati delavski razred z drugačnim merilom, nego sicer.

Napačno je mnenje onih žena, ki mislijo, če se spuntalo na trgu, če kriče, demonstrirajo, da je s tem pomagano. Tak protest ne more imeti trajnega uspeha. Treba je torej kreniti na drugo pot. Organizacije potrebujemo! Ne morda kake Marijine družbe ali kake dobrodelna društva, temveč zdrave socialistične organizacije, stoječe na stališču brezogojnega razrednega boja! Svoje čete moramo uvrstiti v armado mednarodnega svetovnega proletarijata in se skupno z njim biti ramo ob ramo za uveljavljenje ženskih političnih in socialnih pravic.

Meščanstvo se pripravila na volitve, volitve v občine, volitve v parlament. Delavskih žen ne žele blizu. Odrakajo nam volilno pravico. In vendar se bo v občinah in v parlamentu sklepalo o tolikih stvareh, o katerih bi morale predvsem me žene oovoriti! Toda to ne pojde. Zahtevamo za žensvo ravno isto volilno pravico, ki jo dobe možiki, in ki mora biti splošna, enaka, direktna, tajna, ter na najmodernejši proporcionalni podlagi. Da nas bodo naši sodrugji pri tej naši zahtevi z vsemi svojimi

močmi podpirali, ne dvomim. Naša naloga pa je, da pristopimo vse v politično organizacijo socialistične stranke!

Navzoči so sprejeli pogumne in navdušene izjave sodr. Krančeve z hrupnim aplavzom. Govorila je nato sodr. Rakovčeva, ki je ob neprestanem, burnim pritirjevanjem z lepo, priprosto besedo opisala boje in težave slovenske delavke, njene težnje in njene — predsodke. Omenila je, kako vse konspirira proti ljudskim interesom, in kako mora pri tem trpeti najhujše proletarska žena. Druginja, ki presega vse meje, pomanjkanje najpotrebnejših oblačilnih predmetov, v gospodarskem ozru vse slabo, v političnem nič boljšje. Pri tem se pa meščanske stranke trgajo za svoje pozicije, in pripravljajo na nova sleparstva. Pravijo, da povzroča druginjo delavec, toda katera delavska kategorija si je priborila toliko več plače, kolikor so sedaj življenjske potrebščine dražje?! Puh! Izgovori kapitalistov. V resnici vstvarja druginjo svobodna trgovina, desorganizacija države, nemoteno, od vlade podpirano verižništvo. Proti druginji kriče tudi klerikanci, da premotijo maso, niso pa še nobenega verižnika vrgli iz cerkve, dasi so verižniki večinoma vsi najbolj katoličani. Žene so svojega položaja tudi same krive, ker se ne zavedajo dovolj, ker so v večini žrtve klerikalne politike vse svoje stoletne klerikalne vzgoje. V delu za socializem je zmaga žensval!

Govoril je nato v imenu politične organizacije sodr. Golouh.

Prinesel je zborujočim delavkam pozdrav stranke ter izrazil svoje veselje nad lepo obetajočim ženskim socialističnim pokretom na Slovenskem. Že Avgust Bebel je videl v emancipaciji žentva in v njegovem boju za socializem temeljni moment družabnega razvoja in preobrazenja. Napačno je mnenje, da ne igra žena v politični zgodovini nobene vloge, igra jo nezavestno, kot element reakcije, ker je vsa v rokah klerikalizma, ker je glavna opora katolicizma. Temu je kriva v prvi vrsti vsa naša družabna vzgoja, s svojo lažljivo razredno etikoj in še bolj lažljivo moraljo, koje največja žrtve te ravno žena. Če se vobče ne priznava ženskam zahtevane pravice, te se v kapitalistični družbi še posebej odrekajo proletarskim ženam, ki so politično in socialno najbolj zatirane in ki so vrh vsega nedvomno največje žrtve splošnih gospodarskih razmer, še večje nego delavci sami. Zlasti trpljenje delavskih žena v volni dobi ni bilo in ne bo morda nikoli dovolj pomnovano. Kajti to je najstrašnejša, najbednejša stran svetovne vojne. Spomin na žrtve padle na bojiščih

obledi ob spominu na trpljenje matere, ki je videla umirati zla in svoje otroke... In vendar niti ta grozna usoda delavske žene v svetovni vojni ni vsa njena velika odporna sila, lel ni še priborila dovolj uvaževanja; še odloča načelo, da je odrekati ženi — seveda, v prvi vrsti proletarski ženi — politične pravice. Meščanske stranke pripravljajo volilni red, ki jemlje proletarki vsako volilno pravico. Baš to nam pove, da je demokracija za meščanske stranke le gola fraza. Socialistična stranka na polje z vso odločnostjo in tudi z vso iskrenostjo v boji za ženske politične pravice. Ženske zastopnice, prave delavske zastopnice, morajo niti v občine in v parlament. Neštoletni javni vprašanji je, pri katerih le žena direktno zainteresirana, in kojih povolna rešitev je nemalo odvisna od direktnega sodelovanja ženskih zastopnic. Načela socializma zmagujejo v vsemu in le z zmago socializma bo tudi žena dosegla polno enakopravnost.

Govornik je zaključil svoj govor ob navdušenem pritirjevanju, s topljo invokacijo na zmago matere ljudbe, edine večne in čiste ljubavni, ki bo združila vse človeške rodove v svetovno družino enakih in svobodnih bratov in sester!

Ko sta končno še govorila sodružica Zamani, ki je z zgornjo besedo opisala ves križev pot delavske matere, ki je vsled vojne izgubila moža, pa ne dobi nikjer opore, nikjer razumevanja, ter sodr. Kopač, ki je prišel nesel plamteči protest proti druginji, proti manevrom meščanskih strank in proti napačni valutni regulaciji, le sodr. Urbančeva prečitala resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta in ki jo objavimo lutri.

Vpisalo se je nato takoj izredno veliko število navzočih žena v našo organizacijo.

Shod je dosegel popolnoma svoj namen. Na delo za vstvaritev močne ženske socialistične organizacije!

Glose.

V italijanskem parlamentu so si vsak dan katoličani v laseh s socialisti. Za marsikoga je to presenečenje. Katoliška stranka je šla v volilni boji kot opozicijska stranka in iz tega so sklepali nekateri, da bo sta v parlamentu ta in socialistična stranka složno nastopali proti vladi. Namesto tega vidijo sedaj neprestane boje med tema dvema strankama. Za začudenje pa vendar ni nobenega razloga. Opozicija katoliške stranke je povsem drugačnega značaja kakor opozicija socialistov, in če bi prvim morda bila všeč vsaka podpora, pa naj pride od koderkoli, ne morejo socialisti računati tako.

LISTEK.

GLAD.

Spisal Knut Hamsun. — Poslovenil Fran Albrecht.

(Dalle.)

Kaj, ko bi se zdajle domislila, da hoče tja? Zdal, ko je bilo tako svetlo in toliko ljudi! To bi jo spravilo preveč v zadrego: moja slaba obleka, moj upal obraz, ki ga vrh vsega že dva dni nisem umil, bi jo pognal skozi duri; nemara bi celo odkrila, da niti telovnika nimam... Ah ne, je zato rekla, kaj posebnega tam gotovo ni. In nato mi je prišla na um cela kopa srečnih domislekov, ki sem se jih takoj poslužil, par preprostih besed, preostankov v moji izsušeni lobanji: Kaj naj bi človek tudi pričakoval od takšne majhne menezarije? Razen tega me živali v kajbi prav nič ne zanimajo. Tiste živali vedo, da stoji pred njimi človek in jih opazuje; sto radovednih pogledov čutijo na sebi in to vpliva nanje. Ne, jaz za svojo osebo sem za živali, ki ne vedo, da zija vanje človek, za tista plaha bitja, ki begajo po svoji duplini ali pa leže na tleh z mežikajočimi, zelenimi očmi in liželo svoje šape ter preiščujejo. Ali ne?

Da, v tem imam vsekakor prav.

Le žival v svoji čudoviti strahovitosti, svoji posebni divjosti razodeva nekaj posebnega. Brezglasne, plačaje se stopinje v nočni temi, trhla gozdna grozota, kriki ptice, ki leti mimo, veter, vonj krvi, bučanje nad nami, skratka, carstvo roparske živali v roparski živali... poezija nezavednega...

Toda zbal sem se, da bi jo to utrujalo in zavest moje velike revščine me je zgrabila znova in me pritiskala k tlom. Ko bi bil vsaj razmeroma dostojno oblečen, bi jo lahko obveselil s potjo v Tivoli! Nisem mogel umeti te osebe, ki je našla v tem svoje posebno veselje, da se je od napol gola berača da preko vse Karel-Ivanove ceste. Kaj za božjo voljo si je neki mislila? In počemu sem šel jaz in se pačil in se smehljaj za prazen nič? Sem-li imel kak pameten razlog za to, da sem se dal od te nežne židane ptice tirati vso to dolgo pot? Ali me nemara to ni stalo naporov? Nisem li začutil surotnega mraza v srcu, čim je zavel le najrahlejši dih? In ni-li rvala že blaznost po mojih možganih, samo ker mi je nekaj mesecev nedostajalo hrane? Saj me je ona celo ovirala pri tem, da bi šel domov in si spustil na jezik malce mleka, žličko mleka, ki bi ga nemara obdržal v sebi. Počemu mi ni obrnila hrbta in me pognala k vragu...

Obupaval sem; moja brezupnost me je pritirala do skrajnosti in delal sem.

»Pravzaprav bi ne smeli hoditi z mano, gospodična; saj vas že samo s svojo obleko prostitutam vprico celega sveta. Da, to je istina, resnično mislim tako.«

Osupnila je. Ozrla se je hlastno vame in molčala. Nazadnje je rekla:

»Bože mili! Druga je ni nič rekla.«

»Kaj mislite s tem?« sem vprašal.

»Uf, ne, osramotili ste me... Zdal nimava več daleč! In s temi besedami je malce pospešila svoj korak.«

Zavila sva v Vseučiliško ulico in že sva zagledala svetilke na St. Olafovem trgu. Zdal je stopala spet počasneje.

»Nočem biti indiskreten,« sem rekel, »ampak ali mi nečete povedati svojega imena, predno se ločiva? Ali ne bi hoteli za trenutek odstraniti pajčolana, da vas lahko vidim? Tako bi vam bil hvaležen.«

Pavza. Čakal sem.

»Saj ste me že enkrat videli,« je rekla.

»Vajali!« sem ponovil jaz.

»Kaj? Nekoč ste me zasledovali pol dneva, čisto do doma. Ali ste bili tedaj pijani?« Spet sem čul, da se je nasmešnila.

»Da,« sem rekel. »Zalibog sem bil tedaj pijan.«

»To je bilo grdo od vas!«

In ves poražen sem priznal, da je bilo to grdo od mene.

Prišla sva do vodometja in sva gledala kvišku k številnim razsvetljenim oknom v hiši šte. 2.

»Naprej zdaj ne smete z mano,« je rekla.

»Hvala lepa za noč!«

Sklonil sem glavo in se ji nisem upal nič reči. Nato sem snel klobuk z glave in stal pred njo razoglav. Ali mi ne bi hotela dati roke?

»Zakaj me ne prosite, da bi šla z vami kšček poti?« je vprašala tiho in pogledala dol k konicam svojih čevljev.

»Bogami,« sem ji odvrnil ves iz sebe, »bogami, če bi to storili!«

»Da, ampak samo čisto malo.«

Okrenila sva se.

Bil sem ves zmuden in nisem vedel, kako naj hodim ali stojim; to bitje je preokrenilo vso mojo miselnost. Razvnet sem bil in čudežno vesel; bilo mi je, kot da ginem od same sreče in blaženstva. Sama je rekla, da hoče z mano nazaj; tega si nisem jaz izmislil, sama si je zaželela. Pogledal sem vanjo in sem postajal vse bolj pogumen; ona me je podžigala in me s sleherno besedo privlačila še bolj k sebi. Za trenutek sem pozabil svoje uboštvo, svojo neznanost, vse svoje bedno življenje; čutil sem kakor toplo mi je zaplala kri po žilah... kot v starih časih, predno sem se zrušil — in tako sem sklenil z majhenko zvilačo potipati jo za žilo.

(Dalle prih.)

Zanje ni sedanja vlada nič prida. katoliška pa ne bi bila niti za dlako boljše. Nikakor torej ne morejo socialisti imeti razlogov, da pomagajo v sedlo stranki, proti kateri bi morali tisti dan nastopiti, ko bi prevzela vlado in proti kateri bi bil bolj morda še nerodnejši, kakor proti sedanji.

Nadomestilo stare trojne alianse. Razna poročila pravijo, da se pripravljajo med Francijo, Anglijo in Italijo nova zveza. To bi bilo nekakšno nadomestilo stare trojne alianse v srednji Evropi. Izza vsega nazadnjaštva, ki se je razvijalo na pariški mirovni konferenci skoraj ni bilo pričakovati nič drugega. Državniki po poklicu se niso ničesar naučili in niso nikdar razumeli, da se je čas izpremenil. Beseda o novi dobi je bila zanje vedno le prazna fraza brez vsebine. Da te Nemčija izgubila svojo nekdanjo moč, se jim zdi dovolj novo, da se je na svetu izpremenilo veliko bolj bistvenega. Je pa ostalo skrito njihovim očem. Zato so vse njih metode ostale stare. In zato ne more biti govora o

onem trajnem miru, o katerem se je toliko govorilo. Enostranska zveza med Nemčijo, Avstrijo in Italijo je veljala po pravici za nevarno evropskemu miru. Nova trojna zveza ne bo mogla miru nič bolj pospeševati, kot ga je pospeševala »Tripel-alianca«. Njen obstanek bo enako učinkoval in že sklepanje take zveze dokazuje, da računajo nje predlagatelji z novimi volnami. Kako majhni postajajo vprico tega vsi »veliki sveti« v Parizu!

Hoover za združitev Avstrije z Nemčijo. Ko se je izjavil Hoover o gospodarski vzpostavitvi Evrope, je naznačil Avstrijo kot najšibkejšo točko Evrope. Izjavil je, da se jo mora to zimo oskrbeti z živili, toda zavezniki morajo priti do prepričanja, da mora biti Avstriji dovoljeno, sklepati tiste politične vezi, potem katerih se reši vednega uboštva. Rekel je, če bi odločeval on, bi kredit za Avstrijo odklonil, dokler zavezniki mirovne pogodbe ne spremene v toliko, da se Avstriji dovoli združenje z Nemčijo.

Abditus:

Nаша gospodarska in socijalna vprašanja.

(Dolge.)

V.

Dve sliki.

Delavci gredo na delo, toda brez veselja, nič več se nočejo podvržati staremu redu in disciplini. V tem se zrcali vedno razpoloženje množice, ki je v petih letih vojne trpela pomanjkanje in se izčrpala. Kapitalistična družba nima nobene moralne moči več, s katero bi človeka zopet spravila k produktivnemu delu. Njena lastninska neurejenost je oostala ena poglavitnih zaprek produktivnega dela. Kapitalizem je torej zadet v srec. Kadar kapitalistična družba ni več v stanju izvrševati svoje naloge, je posvečena pogumu.

To je ena stran slike, gledane z naše strani.

Pri tem moramo imeti pred očmi, da smo mi mala, gospodarsko silno oslabiljena država. Ona se deli v dva dela. En njen del je nastal iz oremagancev in je izčrpan kos srednje Evrope, drugi je zmagovalci. Toda ta drugi del kulturno in gospodarsko še ni na višku in je bil poleg tega med vojno razrušen, pogožen in oropan. V skoraj enakem položaju, le v splošno administrativnem pogledu na boljšem, je vsa takozvana centralna Evropa. Tudi bližnji in daljni vzhod je bil poražen in se vija v težkih gospodarskih krčih.

Sedaj druga plat slike.

Kako izgleda v klasičnih deželah kapitalizma, v Ameriki, na Angliškem, v Franciji, v Italiji in drugih takozvanih nevtralnih deželah? Bilo bi silno nespretno, ako bi se glede teh dežel udajali iluzijam.

Amerika je silno zabogata in postala vsled vojne vodilna gospodarska sila sveta. Ona posla vsemu svetu, za njene produkte se tepe vse človeštvo. Njena produkcija ni zastala, temveč celo narasla: tako vsaj trdi zanesljiva poročila. Kar je bila v gospodarskem, v političnem, v kulturnem pogledu pred vojno Evropa z Angliško na čelu, to je danes, leto dni po končani vojni, Amerika, oziroma njene Združene države.

Anglija je istotako zabogata. Ona je že med vojno velikansko služila, kot največji svetovni transporter. Po vojni so ji zapadli velikianski svetovni deli v eksploataciji, zlasti Egipt, najlepši del Azije in nemške kolonije. Njeni produkti se zahtevajo zlasti v deželah, ki so li med vojno služile na boljših in so vsled tega skoro obubožale: Kanada, Avstralija, Indija itd. Še nikoli se ni opazilo na Angliškem takšnega razkošja in izobilja posvetnih blagov, kot sedaj, po petletni vojni. Kapitalizem je pridobil na svojem raz-

vitku; zato se je sicer ojačal tudi njegov nasprotnik, socializem, toda ravnotežje med nadvrednostjo in nadprodukcijo je ostalo nedotaknjeno. Pravni naslovi nadvrednosti v ceni niso padli, temveč so se celo znatno dvignili.

Francija, ki je v vojni silno veliko trpela, se skuša dvigniti na račun tokimenovanih premaganih dežel. Kot zmagovalca dežela uživa kredit pri svojih bogatih zaveznikih in le politični besednik antantnega kapitalizma, kar ji zaenkrat donaja velike gnotne dobrine.

Italija je bila vedno pasivna, revna država. Tudi danes je navezana na podporo, ki jo v polni meri tudi uživa. Kljub temu se razmere v tej državi niti od daleč ne dajo primerjati naši sedanji misli.

Dežele, ki so v vojni ostale nevtralne, so najsrečnejše. Te dežele so verjeli v velikem in so med vojno silno veliko zaslužile. Krize v njih imajo svoj poseben značaj in le njih ledro v tem, da sedaj, po končani vojni, manj zaslužijo nego so med vojno, ko so bile meje centralnih držav strogo zastražene. Njih sedanji blagostan jim je doneslo kontrabandstvo v velikem, te dežele so bile v tem pogledu eden poglavitnih činiteljev, ki so podaljševali vojni.

Mi pa imamo vsega premalo, produciramo manj, kot potrebujemo za svoje lastno golo življenje. In mnogo le reči, ki pravimo o njih, da jih moramo imeti za vsakdanje življenje in jih prosimo na upanje pri bogatih sosedih. Vsaj deloma živimo na kredit, ki ga bomo morali pošteno obrestovati. S tem postajamo odvisni. Inozemski kapital postaja naš pravi gospodar. Zakaj te bogate dežele tudi ne producirajo toliko, da bi mogle z lahkoto zalagati ves svet, ki ga je vojna porušila, oplenila in mu razdeljala temeljne pogoje gospodarskega obstanka. Svetovna produkcija se je silno zmanjšala, pri njeni razdelitvi se upoštevajo najprej tiste dežele, katere utegnejo preleto blago hitro in dobro plačati ali pa dati zanj enakovredno zameno. Naša država pa je ena onih, na katere potrebo se ne ozira veliko, ena onih, glede katerih je velikemu svetu precej vseeno, kako živi in se razvija.

S stališča socializma in njega gledanja na ves svet in vse človeštvo je najbolj tragično to, da nas doma razmere sicer silijo, obračunati s kapitalističnim gospodarskim sistemom, nazven pa moramo inozemskemu kapitalizmu, če sploh hočemo živeti, biti hvaležni, ako nam je vsaj malce naklonjen.

Brzobjavne vesti.

Jugoslavija.

Ministrski svet.

LDU, Beograd, 11. Danes dopoldne in popoldne je imel ministrski svet sejo, na kateri se je bavil z valutnim vprašanjem. Jutri dopoldne se bo na seji nadaljevala razprava o valutnem vprašanju.

Po svetu.

ODDAJA PREMOŽENJA V AVSTRIJI.

LDU, Dunaj, 10. Današnja Reichs-post objavlja zakonski načrt, ki ga namerava finančni minister dr. Reich predložiti zbornici glede oddaje premoženja. Po tem načrtu bi

bilo treba oddati: od K 20.000 pet od sto, od nadaljnjih začetih ali polnih K 20.000 sedem od sto, od nadaljnjih začetih ali polnih K 40.000 devet od sto, od nadaljnjih začetih ali polnih K 60.000 enajst od sto, od nadaljnjih začetih ali polnih K 80.000 trinajst od sto, od nadaljnjih začetih ali polnih K 100.000 petnajst od sto, od nadaljnjih začetih ali polnih K 130.000 sedemnajst od sto, od nadaljnjih začetih ali polnih K 200.000 devetnajst od sto, od nadaljnjih začetih ali polnih K 250.000 dvaindvajset od sto, od nadaljnjih začetih ali polnih kron 350.000 petindvajset od sto, od nadaljnjih začetih ali polnih K 450.000 dvajset od sto, od nadaljnjih začetih ali polnih K 700.000 trideset-

tri od sto, od nadaljnjih začetih ali polnih K 1.100.000 trideset od sto, od nadaljnjih začetih ali polnih K 1.500.000 štirideset od sto, od nadaljnjih začetih ali polnih kron 2.000.000 petdeset od sto, od nadaljnjih začetih ali polnih K 3.000.000 petdeset od sto, od nadaljnjih začetih ali polnih K 10.000.000 šestdeset od sto. — Osebe, katerih premoženje ne dosega 15.000 kron, niso prizadete po zakonu oddaje; to oddaje prosta vsota se zvišuje za 5000 kron za zakonca in vsakega otroka. Premoženje bi se oddajalo v obrokih, preračunjenih na 30 let, vendar bi se moralo prvih 10% oddaje izplačati do 31. decembra 1920. Oddaja premoženja se izvrši lahko tudi z voljnimi posojili, vendar pa le do 75%. Od oddaje premoženja se pričakuje osem do dvajset milijard dohodkov. — Glasila vefinanc so začela oster boj proti načrtu finančnega ministra in tudi proti osebi dr. Reisch. Pričakovati je, da pride pri razpravi o tem zakonskem predlogu do ostrih debat.

Jadransko vrašanje.

LDU, Berlin, 12. (DunkU.) »Lokalanzeiger« poroča iz Berna: Kakor se javlja iz Pariza, so po izmenjavi ratifikacije ministrski predsednik zopet imeli zborovanje, na katerem so razpravljali o jadranskem vrašanju Jugoslovanskega ministra za znanje stvari, dr. Trumbić, je izjavil, da namerava napraviti Reko za svobodno mesto v posebnih avtonomnih državah.

Posojilo Čehoslovaške v Ameriki.

LDU, Prag, 11. (DunkU.) Kakor doznajemo »Narodni Listy«, se je čehoslovaški vladi posrečilo dobiti v Ameriki novo posojilo 25 milijonov dolarjev.

Železničarska stavka v Šleziji.

LDU, Berlin, 12. (DunkU.) Iz industrijskih okrajev in iz Gornje Šlezije poročajo, da se je železničarska stavka poostila.

Koliko potrebuje kredita Poljska, Avstrija in Rumunija.

LDU, Pariz, 11. (DunkU.) Iz Washingtona objavljajo novo izjavo državnega tajnika Glassa pred kongresom. Dejal je, da za pomoč Poljski, Nemški Avstriji in Rumuniji zahtuje 150 milijonov dolarjev do jeseni. Pristavil je, da je dolžnost Združenih držav, da prispevajo svoj del za olajšavo trpljenja v teh deželah.

Soudeleženec umora Luksemburške gove aretiran.

LDU, Berlin, 11. (DunkU.) Sročil je bil na cesti aretiran poročnik Fries, ki ga sumijo, da je udeležen pri umoru Roze Luksemburgove. Na stražnici si je poizkusil prerezati žile in se je težko poškodoval.

Za samoodločbo Nemčije.

LDU, Berlin, 11. (DunkU.) »Berliner Tageblatt« objavlja vest iz Basla, da je po tlakavi dospeli newyorški brzojavki lista »Times« ameriški senat odobril izjavo na korist pravice do samoodločbe Nemčije. V ameriškem senatu se nekaj časa širi preverjanje, da se mora nemškimi ozemljem Srednje Evrope dovoliti združitev z Nemčijo.

Poljska podpisala pogodbo o pravicah manjšin.

LDU, Pariz, 10. (DunkU.) Agence Havas poroča: Obenem s podpisom protokola o izmenjavi ratifikacijskih listin versailleske mirovne pogodbe so zastopniki velesil in Poljske podpisali protokol o izmenjavi ratifikacijskih listin pogodbe glede stališča manjšin.

Blokada na Vzhodnem morju odpravljena.

LDU, Stettin, 12. (DunkU.) Kakor javlja brzobjavna vest, ki je došla od pomorske komisije, je blokada na vzhodnem morju od včeraj popoldne dalje odpravljena.

NAPREDOVANJE RDEČE ARMADE.

LDU, Moskva, 10. (DunkU.) — Brezčično. Frontno poročilo z dne 9. t. m.: Rdeče čete napredujejo na vseh frontah. Število ujetnikov in množina vojnega plena, katerega se je polastila rdeča armada pri Krasnojarsku, je nepregledna. Dosedaj so našli 60.000 ujetnikov.

Parnik »Trevelle« nasedel.

LDU, Weimuth, 11. (DunkU.) Iz Kalkute prihajajoči parnik »Trevelle«, natovorjen s konopljami in rudo, je pri Weimuthu nasedel. Utonilo je 33 ljudi.

Novice.

— Razpis. Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro razpisuje službo okrožnega zdravnika v Kranjski gori. Interesenti se opozarjajo na ta razpis v Uradnem listu.

— Promet na savskem mostu pri Belgradu. Od 10. t. m. naprej vozijo preko savskega mostu zopet vlaki. Most je dovolj trden, da lahko vzdrži velika bremena.

— Nova telefonska proga Belgrad - Zagreb. Vsled telefonskega prometa na progi Beograd-Zagreb ustanoviti še drugo telefonsko progo. Kakor doznava Presburo, se bodo dela za izgotovitev te proge začela še ta mesec.

— Jugoslovanski poslanik Vesnić bo zapustil Francijo in se povrnil v Belgrad.

— Gordon Smith, znani angleški časnikar, je dodeljen jugoslovanskemu poslanstvu v Washingtonu. Po ameriških mestih bo priredil predavanja o jugoslovanskem vprašanju. Upa na velike uspehe, ker je bila ameriška javnost zelo slabo poučena o naših razmerah.

— Milan Joslo Stritar, sin našega pesnika Josipa Stritarja, je imenovan od avstrijske vlade za izrednega profesorja kemije na dunajski poljedelski visoki šoli.

— Madžari so na prevozu skozi njih ozemlje zadržali 6 ladiv vlačilk bele kuhinjske soli, ki je bila nabavljena za našo državo v Nemčiji.

— Živila za Dunaj. Sredi t. m. dospe iz Trsta na Dunaj 10.000 ton ameriške moke.

— Pomanjkanje premoga. Kakor piše »Arbeiterwille«, je rektorat vseučilišča v Gradcu ukinil predavanja na univerzi — razum klinike — ker je zmanjkalo premoga in se ne ve kdaj bo mogoče zopet premog dobiti. Nadaljevanje predavanj bo pravčasno oblašeno.

— Čene mesa na Dunaju. »Neuigkeits-Weitblatt« z dne 4. dec. poroča, da stane goveje meso na Dunaju: sprednje 1 kg 64 K, zadnje 68 K; meso za pečenje 88 K. Amerikansko meso 69 K in »Corned Beef« 110 K. V tednu, ko je meso po ceni, stane sprednje 32 K, zadnje 34-40 K in meso za pečenje 50 K. Na teden se dobi takega mesa 10 dek na osebo. V mesecu so 3. dragi tedni in le eden je »dober kup«.

— Pri požaru tvornice za vžigalce »Solo«, ki je izbruhnil v noči 10. t. m., sta popolnoma zgoreli dve tvorniški poslopji, oddelek za izdelovanje voščila. Uničene so vse velike zaloge in strojna naprava, ki je sama milijonske vrednosti. V kleti gorečih poslopji so zgorele velike množine olja, žveplene kisline in benzina. Del materiala, ki je inozemskega izvora, je skoro nenadomestljiv. Oni del tovarne, v katerem se izdelujejo vžigalce, ni pogorel. Bilo je še mogoče rešiti zalogo parafina, voska, smole in dve veliki cisterni olja.

— Opera v Parizu tudi stavka. V petek, dne 2. januarja bi se morala peti v pariški operi Samson in Dalila. Ob uri začetka pa so ostala vrata opere zaprta; predstava se ni vršila. Opera je v stavki. Celotno njeno osebje zahteva le: da imajo kot delavci-umetniki pravico, tako kakor vsi drugi delavci, do takega zboljšanja plač, da morejo živeti. Vedo tudi, da jim je bilo povisane plače od minisra lepe umetnosti že 9. oktobra 1919 dovoljeno, da jim pa tega gospod Rouché, ravnatelj opere, do sedaj še ni izplačal. Zahtevajo torej, da jim njihovo ravnateljstvo plača le to, kar jim je nekaj mesecev dolguje. — Č.

— Poljaki zapuščajo Ameriko. Poljski listi poročajo, da se je pri poljskih konzulatih v Ameriki doslej lavaljo okrog 60.000 Poljakov, ki se nameravajo povrtni v domovino. Ker pa ki je skoraj vsak Poljak v Ameriki prihranil najmanj 2000 dolarjev, bi teh 60.000 Poljakov prineslo domov približno 120 milijonov dolarjev, kar bi občutno uplivalo na izboljšanje poljske valute.

— Parnik zgorel. V Hobokemu pri New Yorku je zgorel orjaški parnik »Saint Louis«. Škoda se ceni na en milijon dolarjev.

— Vihar v Sredozemskem morju. Zadnje dva dni je divjal na Sredozemskem morju silen vihar. Neka vlačilna ladja iz Toulona se je potopila pred pristaniščem. Vsled viharja je morskala plima ponrla vso obalo od Hyereskih otokov do Canesa ter povzročila mnogo škode na raznih poslopih. Železnica, ki teče tik ob lužno-francoski obali, je morala začasno ustaviti promet.

Pristopajte k izobraževalni organizaciji »Svoboda«.

Mariborske novice.

Maribor, občinske volitve in ml.

»Slovenski narod« z dne 4. t. m. prinaša v Mariborskem pismu tudi »novice«, da pojde naša stranka v volilni boj z Nemci. Pritožuje se zato prav trpko, da se ni še doseglo kompromisa z ostalimi meščanskimi strankami in stranci. Ker poznamo stari liberalni mentalitet »Narodov« in njegovih dopisnikov, smo se temu jadikovanju prav iz srca smejali. Tisti liber., ki z vsemi silami delajo za kompromis s klerikalci in »narodnimi socijalci«, se obenem vehementno potegujejo za »Nemce«. Trgovci Weixl, stara liberalna »držjava« deluje z vso silo pri mariborskih nemških trgovcih ter im dokazuje, da je pri volitvah edina njihova rešitev v tem, da se zvežejo s slovenskim nacionalnim blokom, sicer zmaga socialisti, ki pa so nasprotniki kapitalizma. Ker so se vršile po nalogu deželne vlade in komisarja dr. Pfeifferja po tukajšnjih trgovcih preiskave, v katerih je bila zastopana tudi naša stranka, so porabili naši »narodni voditelji« to delstvo za svojo volilno agitacijo pri nemških trgovcih. Ali gospodje, pomnite le eno! Naša stranka pojde v volilni boj popolnoma samostojno, in vse vaše bevskanje le ne bo prav nič motilo. Pomnite, da ima laž, s katero se vi proti nam bojujete, kratke noge, na volilni dan je prejemete zasluženo plačilo. Liberalno - nemške žene sedaj nič več ne ženira, da se vežejo za volitve, če treba z luciferjem, zato živja liberalna - nemška - klerikalno-narodna - specialna zveza! Razrednozavedni mariborski proletarijat pa pojde svojo ravno pot v boj za — socialistično občino!

— Politične persekucije bi radi upeljali gotovi vodilni upravni uradniki, ki so obenem politični ekspontentje svojih strank v Mariboru. Tako n. pr. nam je zadnje nedeljo gospod okrajni glavar »pomotoma« prepovedal javni shod, ki je bil sklican na Teznu. Nam se zdi, da je tudi gospod okrajni glavar Lanišič sam »pomotoma« prišel na svoje službeno mesto, kjer si predstavlja, da je glavarstvo klerikalna politična stacija! — Pri tem delu mu »znanstveno« pomaga policijski komisar Senečević, ki je »zaslužil« zadnje dni, kakor se pač pripoveduje (sicer se nam to zdi neverjetno), 157.000 IQ »nagrada« za tihotapstvo blaga, ki je bilo po straži zaplenjeno. — Gospod Senečeviću bi na tiho svetovali, da se boli kot za nas in našo stranko zanima za svoj poklic ter da pri tem ne pozabi na svoje straže, kakor se je to zgodilo pri razdeljevanju nagrad. Pika. Če bo treba, povemo še kaj.

Velikanske kupčile s sadiem z ogromnimi dobički so se »baje« vršile po zasedbi Prekmurja. Pripovedujejo se čudne stvari, zato je pričakovati, da se od kompetentne strani zadeva razjasni. Mogoče bi nam vedel o vsem tem marsikaj povedati bišji prekmurski načelnik gospod mariborski okrajni glavar?

Stanovanjska mizerija v Mariboru ni prav nič manjša kot po drugih krajih, zato nam je nerazumljivo, da njen vodja, prof. Voglar, še sedaj ni zasedel škofjevo gradu Wiedenau, v katerem stanuje samo oskrbnik. V škofjevi palači v mestu je nezasedenih sob menda kar 17, vendar imamo na kolodvoru še vedno ljudi v vagonih. Oh ta presneti volilni kompromis, če se sedaj zamermemo, si misli gospod prof. Voglar, nas še klerikalci spode, in potem? Pa je res nerodno, kaj? — Tudi g. Ogrizek v Mariboru ima menda še 12 sob, toda kaj pomaga, ko so kljuke z zlato okovane, kakor pravijo tukaj! Gospod Voglar, malo več energije, saj pri volitvah poravna vse blaženi meščanski kompromisi!

Maribor in »Večerni List«. V četrtek se je mariborsko delavstvo zopet enkrat nasmejalo. »Večerni List« je prinesel namreč na prvem mestu vest o velikanski delavski manifestaciji v Mariboru, na kateri je govoril tudi neizogibni ljubljanski Kremžar. Poizvedovali smo, kje je bila ta manifestacija in nazadnje vendar izvedeli, da se je vršila poleg bivše javne hiše v Flosarski ulici. — Da ima »Večerni List« svoja pristaše za osle, smo itak vedeli, kako se jih pa nesramno goljufa in vleče, smo mariborski delavci šele sedaj prav spoznali.

Dr. Lenard, katoliški duhovnik in urednik »Straže« je imel predavanje pri Krščanski socijalni zvezi o temi »Krščanski socializem in socijalna demokracija«. Premleval je predsetorice poslušalcev stare obrabljene fraze. Ker poznamo sicer g. dr. Lenarda kot resnega moža, bi mu

priporočali, da bi predaval enkrat tudi o: »Krščanskim morilcem na Ogrskem«, ali pa »Slovenska ljudska stranka in lubezen do Avstrije« in pa morda »Kako so klerikalci kradli in goljufali pri kranjskem deželnem odboru«. — Materiala je dosti, gospod doktor, samo lubezni do resnice je pri vas malo!

Dnevne vesti.

Klerikalci so povsod enaki.

»Večerna sova« čeka nekaj o notici, priobčeni v »Ameriški domovini«, da je socialistična deputacija, ki jo je vodil sodrug Etnin Kristan pred ameriški senat, javno izjavila, »da Jugoslavlani Trsta in Istre ne marajo«. Kaj bodo te žurnalistične barabe, ki so se najbrž učile plemenitosti in poštenosti v političnem boju v ljubljanskih bordelih in beznah, še vse natvezile svojim klerikalnim tepcem, ne vemo, mislimo vsekakor, da so s svojim brzolavom o »prevratu« v vodstvu naše stranke ter z gori omenjeno notico dosegli vrhunec slovensko-katoliške lažnjivosti in podlosti. Kako so naši sodruzi v Ameriki prodajali Trst in Istro Italijanom, je razvidno baš iz članikov in spomenic, ki smo jih objavili v našem listu, o delu ameriških slovenskih socialistov za osvoboditev vseh zasadenih krajev. Sodrug Etnin Kristan je storil več kot vsi ameriški in kranjski klerikalci za naše rolače v Primorju. On je organiziral vso agitacijo proti Italijanom. To priznavajo celo nasprotniki. Samo ljubljanska klerikalna »Večerna posoda« čeka o socialističnih izdajeh, poslušajoč se »Ameriške domovine«, ki je znano glasilo vseh ameriških klerikalnih izmečkov. Še pred kratkim smo čitali v istem listu notico, ki je vabila ameriške oblasti, da naj zapro vse tamonjske slovenske sodruge. Klerikalci denuncirajo povsod. Kakor so na Kranjskem denuncirali poštene ljudi avstrijskim oblastem, tako denuncirajo naše sodruge v Ameriki. Z lažjo in denuncijanstvom hočejo zmagati. Naj bog in ljubljanski škofijski ordinarijat blagoslovita njihovo pošteno krščansko delo!

Kje le usnje?

Z merodajne strani se poroča: Uradno se je izrekla zamera kož, usnja in čevljev, ne pa zaplemba. Zamera je imela namen, ugotoviti vse zaloge tega blaga in jih popisati. Ker so državni organi sumili, da se blago neupravičeno prodaja, kopiči ali pa zanj zahtevajo previsoke cene, ga je dala vlada pod strogo zaporu in odredila eventualno tudi preveljavno blaga v skladišča, določena za to, dokler se po političnih oblastih ne ugotovi, ali je ta sum opravičen, ali ne. Kakor hitro ugotove politične oblasti, prve oziroma druge stopnje, da je sum opravičen, izrečejo obsojbo z zarodom blaga v korist države, v nasprotnem primeru pa bo blago zopet prosto, da ga sme lastnik prodati po uradno določenih cenah. Govoriti o velikanskim množinam zaplenjenega blaga in zahtevati njegove razdelitve, je vsekakor neumestno in pretrano. Kar se tiče revizij, se omeja, da se zlasti večim organizacijam nakazujejo primerne količine usnja pri usnjarih, ki imajo blago na razpolago, pa ga ne smejo prodati po uradno določenih cenah. Nakup usnja v Ljubljani pri trgovcih je zato precej otežkočen, ker je dala politična oblast prve instance več trgovin za prejeti zaradi suma naviljanja cen; vendar se po »Obuvalnici« nakazuje tudi v teh trgovinah usnje potrebnim slojem, seveda po uradno določenih cenah. Občinstvo se opozarja, da vselej, kadar bi trgovci ali usnjari, ki prodajajo svoje izdelke na drobno, odklanjali prodajo usnja, akotudi ga imajo v zalogi, naznani to politični oblasti (mestnim magistratom, okrajnim glavarstvom), takisto pa tudi vsako tihotapsko izvažanje sirovih kož iz Slovenije. — Z razdeljevanjem usnja in usnjenih izdelkov je poverjena »Obuvalnica deželne vlade za Slovenijo« na Turjaškem trgu št. 3, II. nadstropje v Ljubljani.

Gg. hišni gospodarji in upravitelji se opozarjajo na današnje aprovizacijske notice radi revizije hišnih pol.

Pisec »Odortega pisma dr. Korošcu in prizadetim« se je vrnil iz Belgrada in preda, kakor čujemo, atero, nastalo v sled nasprotujočih trditve gg. M. Kreka in P. Eileta v njihovem odgovoru na »Odprto pismo« univerzitetnemu razsodbišču.

Gozdarski nadkomisar inž. Viadimir Suklje pri poverjenstvu za kmetištvo v Ljubljani je imenovan za gradarskega svetnika.

Izgubila se je listnica z malo vsoto denarja in drugimi dokumenti na poti iz Gosposke ulice skozi Zvezdo do Selenburgove ulice. Najditelj naj jo odda proti nagradi pri gospej Groselj na Rinski cesti 16.

Prireditve.

Društvo tehnikov v Ljubljani ima v sredo, dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer odborovo sejo. Pridite zanesljivo!

Tovariše filozofe pozivljamo, da se zanesljivo udeležijo sestanka, ki se vrši v sredo, dne 14. t. m. v hotelu

Osrednje društvo kovinarjev

podružnica Ljubljana

priredi v torek 13. t. m. ob 6. uri v Mestnem domu javni protestni shod.

Iz stranke.

VSEM SODRUGOM

poznamo, da so izšli letaki »Kaj hočemo socialisti« in »Oblast kapitalistov«. Naročite jih takoj pri upravi »Napreja«, Ljubljana, Franciškanova ulica 6, I. nadstropje.

SHODI.

»Osrednje društvo kovinarjev« sklicuje sledeč shode:

18. t. m. ob 9. uri dopoldne v Štörah:

18. t. m. ob 3. uri pop. v Cestu.

19. t. m. zvečer v Muti ob Dravi.

20. t. m. zvečer v Mariboru.

21. t. m. zvečer v Fali nad Mariborom.

22. t. m. zvečer v Sv. Lovrencu.

23. t. m. zvečer v Oustalnu.

Dnevni red na vseh shodih je:

Sklepi izredne skupščine in poročilo o udeležbi v ostalih organizacijah kovinarjev.

Osrednje društvo usnarjev in sodrugin strok v Sloveniji naznanja, da se vrše občni zbor usnarjskih podružnic 17. t. m. popoldne v Smartnem pri Litiji in 18. t. m. dopoldne ob 9. uri na Vrhniki. — Osrednji odbor.

Diskusijski večer se vrši v salonu pri g. Travnu na Olincah dne 13. t. m. ob 7. uri zvečer. Dnevni red je: Udeležba dolžnost! — Odbor krajevne politične organizacije.

Veselični odbor lužnih in državnih železničarjev ima svojo sejo dne 13. januarja ob 7. uri zvečer v Mahorovi hiši. Udeležba točna. — Odbor.

Vič-Glince. Vse zaupnike in odbornike krajevne politične organizacije vabim na važen sestanek v četrtek ob 7. uri zvečer v gostilni pri Korošcu na Olincah. — Podpredsednik.

Glede dvorane v Mahorovi hiši naznanjamo vsem organizacijam, da se jo mora vselej pravočasno naročiti pri upravi Slobošne železničarske organizacije. Na objave posameznih priredb v »Napreju« se ne moremo ozirati, ker je dvorana ponavlekrat že poprej oddana. — Uprava Spl. žel. org.

Politična šola v Trbovljah se bo vršila v sredo, dne 14. t. m. ob 4. uri popoldne. Sodruzi, udeležite se polnočtevilno in prinesite s seboj komunistični manifest.

Trbovlje. Redne tedenske diskusije se vrše odslej naprej vsak četrtek. Prva diskusija bo v četrtek tega tedna ob 4. uri popoldne.

Podružnica krojačev, šivilj, modistk (pomocnic) sklicuje na sredo, dne 14. t. m. ob pol 7. uri zvečer zaupniški sestanek v društvenem lokalu, Selenburgova ulica 6, II. nadstropje. Ker je sestanek velike važnosti, ne sme manjkati nihče. — Odbor.

Tamburaški odsek »Svobode« za Vič-Glince priredi v nedeljo 18. t. m. ob 4. uri popoldne v gostilniških prostorih g. J. Kramarja na Glincah koncert s plesom. Vstopnina 2 K. Sodruzi, udeležite se.

Pevska vaja »Svobode« v Spod. Šiški se vrši v sredo, dne 14. t. m. ob 20. uri zvečer v posebnih gostilnih Celarc. Udeležite se jo vsi pevci, ki so do sedaj hodili k pevskim vavam, ki so se vršile pri sodrugu Kovaču. — Med vajo se ne toči nobene pilače.

Z magistrata. Zaradi priprav za občinske volitve bo mestni popisovalni urad od 14. do 31. prosinca 1920 za stranke zaprt. Izvzeti so samo res nujni in neodložljivi slučaj.

Kultura.

Zaloga šolskih knjig za Slovenijo. Da se zadosti gospodarskim in pedagoškim potrebam, se je ustanovila zaloga šolskih knjig za Slovenijo, katere namen je, urediti šolam na-

»Tivoli«, II. nadstropje, ob pol 3. uri. Gie za podpore. V interesu vsakega tovariša je, da se sestanka udeleži.

»Zveza invalidnih častnikov in častniških aspirantov« ima v četrtek, dne 15. t. m. ob 8. uri zvečer sestanek v restavraciji pri Mraku na Rinski cesti. Zelo važna! — Odbor.

Krojaški bolniško podporno društvo ima dne 18. t. m. ob 2. uri popoldne v gostilni pri »Lozarju« svoj letni občni zbor. Ker je dnevni red važen, naj se člani zbora zanesljivo in točno udeležijo.

potrebnejših in razmeram odgovarjajočih knjig. Da ne bo ista zabredla v napake založbe na Dunaju, da bo novi zavod zadobil zdravo, trgovsko podlago ter na ta način usposobljen za doščasti in ugoditi vsem potrebam šolstva, bo vodstvo za to pazno skrbelo in v ta namen zastavilo vse svoje moči. Cene knjigam morajo padati, šolsko literaturo moramo dvigniti.

Zaloga šolskih knjig se ne ustvarja za to, da bi škodovala zasebnim založnikom. Nasprotno! Isti naj bi v zvezi z njo zadobivali na eni strani pošten zaslužek, na drugi pa naj bi v prid povzdige literature na šolskem polju stopili z državnim zavodom v zdravo konkurenco.

Slovenski knjižničarji, ki se hočejo pečati z nadaljnjim prodajo, se tem potom vpludno vabijo, da pri zalogi čimprej naroče potrebne šolske knjige, da zamore ista po možnosti ugoditi vsem naročilom.

Zdravstvo.

Bolnišnica v Pijberku. V Pijberku se je ustanovila bolnišnica za bližnje občine, ki sprejema po mnenju zdravnikov za lečenje v bolnišnici sposobne bolnike in bolnice Bolnišnica je zaenkrat urejena za vse notranje in ženske bolezni, za porodniške in lažje kirurške slučaje. Z ozirom na instrumentalni bode sprejemala v kratkem tudi težke kirurške slučaje.

Gospodarstvo.

Denarni poštni promet z Volvodino. Ravateljstvo pošte in hrzajava za Slovenijo razglasa: Počeni s 1. januarjem 1920 se otvori nanovo med poštini uradi tukajšnega področja in uradi področja kraljevega in hrzajavnega ravateljstva Veliki Bečkerek, katere obsega one dele Volvodine (Bačke, Banata in Baranje), ki pripadajo kraljestvu SHS poštno-laznični, denarnopisemski ter paketni promet tudi s povzetimi. Pripadajoče pristojbine je zaračunavati po sedaj veljavnih pristojbinskih predpisih. Dokler nimamo natančnega seznama poštini uradov področja kr. poštnega in hrzajavnega ravateljstva Veliki Bečkerek, ki izide v enih približnih številkih »peštansko-telegrafskega Vesnika« v domačem in prejšnjem madžarskem nazivu »naročajo«, da se uradi pred sprejemom pošiljk sporazumno s pošiljateljem prepričajo, le-li pripada naslovni kral kraljestvu SHS. Pripominjamo, da se vrši poštna nakaznična služba v Volvodini v kronski vrednosti do največ 1000 K. Brzajavno nakaznično službo vrše v Volvodini oni uradi, ki so označeni v seznamu uradov kateri izide vsak čas v »Vesniku«, s črko B. — Začasno se s te razlogo ne bavijo sledeči uradi v Bački: Bacsalmas (Bački Aljmaš), Bacsóhod (Bikič), Bacsorod (Boršod), Baja, Ssatalya (Catalja), Csavoly (Cavolji), Davod (Dautovo), Felesce-St. Ivan, (Gornji Sentivan), Gara, Herczeg-Szanto (Santovo), Hergon (Horguš), Katymar (Kačmar) Kolobia (Kolebija), Kunbaja, Madaras (Madaraš), Malvut (Meľhuta), Nagv-Baracska (Baračka), Tatahaza in Vackut.

X. emisija delnic ljubljanske kreditne banke. V sled sklepa upravnega sveta ljubljanske kreditne banke povišuje se delniška glavnica na 30.000.000 K z izdajo 25.000 novih delnic, od katerih imajo dosedanj delničarji pravico prevzeti skupnih 20.000 novih delnic na podlagi vsake 5 starih 2 novi delnici po tečaju 700 K in ostalih 5000 novih delnic se bodo dodelili onim delničarjem, ki bi želeli imeti razven optiranih še večje število delnic in novim subskribentom po tečaju 900 K telquel. Z

ozirom na visoki tečaj, ki sedaj notira na borzi, je emisijski tečaj od 900 K zelo ugoden in ker poteče rok subskripcije dne 31. t. m. se opozarja gg. interese, da svoje prijave pravočasno vpošljejo ljubljanski kreditni banki in ljubljani odnosno njenim podružnicam v Mariboru, Celju, Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Beovrljah glasom današnjega inserta.

Najnovejša poročila.

(Vesti LDU.)

VRAČANJE JUGOSLOVANSKIH VOJNIH UJETNIKOV.

Split, 12. (DDU.) Včeraj je dospelo semkaj iz Italije preko Šibenika okoli 200 jugoslovanskih vojni ujetnikov. Po izkrcanju so v sklenjenih vrstah korakali po mestu in prepevali narodne korakice. Meščanstvo jih je navdušeno pozdravljalo. Mnogo izmed njih se nahaja v zelo bednem stanju, tako da so zbujali splošno sočutje.

ZASTOPNIKI LUŽIŠKIH SRBOV V BELGRADU.

Belgrad, 12. Zastopniki lužiških Srbov, ki so prišli te dni v Belgrad, so izrazili željo, da bi se skupno s svojimi rodbinami naselili v naši državi. Ministrstvo za agrarno reformo je vzelo to željo v pretres. Nasilje teh naših sopletnikov ne bi bila težka, ker so njihove družine bogate in bi ne bile državi v breme.

DEMENTI.

Belgrad, 21. Dementira se vest, da so razbojniki na poti do Cetinja napadli nek transport in oropali pol milijona državnega denarja. Vest je popolnoma izmišljena in je vržena v javnost z gotovo tendenco.

POTRES.

Bitolj, 12. Poslednje dni so se občutili po vsem Epiru močni potresi. Poškodovanih in porušenih je bilo mnogo hiš. Izpod razvalin v Janini so izveliki okrog 20 mrtvih.

DELAJSKO GIBANJE V RUMUNIJU.

Bukarešta, 12. Stavke v Rumuniji se vedno bolj širijo. Došlo je do ponovnih spopadov med delavci in vojak. Delavstvo vztraja pri svoji zahtevi, naj se izvede splošna demobilizacija, in preti s splošno stavko. Pričakovati je nadaljnih demonstracij.

VOLITVE V FRANCOŠKI SENAT.

Pariz, 12. (DunkU.) »Agence Havas« poroča: Včeraj so se po vsej Franciji vršile volitve v senat, pri katerih se imata obnoviti dve tretjini članov senata in nadomestiti večje število umrlih senatorjev. Dana ob 3. uri jutraj je bilo od 240 volitvenih rezultatov ugotovljenih 229. Izvoljenih je bilo 18 konservativcev, 13 liberalnih republikancev, 19 naprednih republikancev, 28 republikancev leve, 116 radikalnih in socialno-radikalnih kandidatov, 2 socialna republikanca in 2 člana ujedinjene socialistične stranke.

PRVA SEJA ZVEZE NARODOV.

London, 12. (DunkU. — Brezžično.) Prva seja sveta zveze narodov je sklicana za petek, dne 16. t. m. dopoldne v Pariz. Vršila se bo v poslopiju ministrstva za zunanje stvari. Sejo bo otvoril z nagovorom zastopnik Francije Leon Bourgeois. Veliko Britanijo bo zastopal lord Curzon, Italijo De Martini, Belgijo pa Hivsmans. Ameriški poslanik v Parizu je naprosil predsednika Wilsona za navodila.

RDEČA ARMADA V ROSTOVU.

Moskva, 12. (DunkU. — Brezžično.) Frontno poročilo z dne 11. t. m.: Ponoči 8. t. m. smo po krvavem boju zavzeli Rostov ob Donu. V naše roke je padlo 11.000 ujetnikov, 330 topov, 160 strojníc, 7 angleških tankov ter ogromne zaloge živil in vojnega materiala. Od 1. januarja t. l. dalje smo na južni fronti zaplenili 750 topov, čez 1000 strojníc in 19 tankov. Na vzhodni fronti traja naše prodiranje ob sibirski železnici dalje. Naše čete se nahajajo 40 vrst vzhodno od Krasnojarska. Število ujetnikov, ki so padli v naše roke pri zavzetju tega mesta, je naraslo na 70.000. To število tvorijo v prvi vrsti ostanki prve, druge in tretje sirske armade.

ČEHI ODPADAJO OD RIMA.

Praga, 11. (ČTU.) Odbor nove češke narodne cerkve pozivlje prebivalstvo k izstopu iz rimske cerkve in k pristopu k češki narodni cerkvi.

AZIJSKA KUGA V UKRAJINI.

Črnovice, 11. (DunkU.) »Agencija Dacia« poroča: Po vsej Ukrajini se strahovito širi azijska kuga. Tudi v severni Besarabiji se je uradno dognalo več primerov te bolezni.

Aprovizacija.

Pšenični zdrob za otroke do tretjega leta se bo prodajal za mesec januar letos v mestni prodalnici v Gosposki ulici od torika 13. t. m. naprej, in sicer dobi: št. 1 do 400 dne 13. t. m., od 401 do 800 dne 14. t. m., od 801 do 1200 dne 15. t. m., od 1201 do 1600 dne 16. t. m., od 1601 do 2000 dne 17. t. m., od 2001 do 2400 dne 19. t. m., od 2401 do konca dne 20. t. m. Kilogram zdroba stane 6 kron.

Prodaja premoga za peč. Na vsak drugi odrezek belih premogovnih izkaznic za peč se dobi po 200 kg premoga, ki stane 45 kg. Vsaka stranka dobi lahko premog pri tistem spodaj navedenem prodajalcu premoga, ki si ga sama izbere. Kdor želi dobiti premog iz aprovizacijske skladišča na Pollanski cesti 15, ga mora plačati prele na magistratu. Galetova hiša, II. nadstropje. Premog prodajajo: 1. Aprovizacija na Pollanski cesti, 2. Treo. Cesta na državno železnico, 3. Tavčar Dunajska cesta (Bežigrad), 4. Uher. Slovaška ulica, 5. Strupi, Radeškega cesta, 6. Požlep, Komenskega cesta, 7. Unger, Na Vrtači. — Premog dobe stranke po sledečem redu na izkaznice: št. 1 dne 14. jan., št. 2 dne 15. jan., št. 3 dne 16. jan., št. 4 dne 17. januarja, št. 5 dne 19. jan., št. 6 dne 29. jan., št. 7 dne 21. jan., št. 8 dne 22. jan., št. 9 dne 23. jan., št. 10 dne 24. jan., št. 11 do 16 dne 26. jan. 1920.

Zaupniki političnih strank, ki so bili določeni za pregledovanje vprašalnih pol za cenejšo prehrano, se vabijo, da pridejo zanesljivo v sredo, dne 14. t. m. ob 6. uri v mestno posvetovalnico radi pregleda dodatno vloženih vprašalnih pol in pritožb.

Stranke, ki že imajo izkaznice za cenejša živila, se vabijo, da jih zanesljivo tako predložijo aprovizaciji, kjer so včlanjene, da se prepečatilo s štampiljo, ker sicer ne morejo dobiti cenejših živil. Stranke, ki niso nikjer včlanjene, morajo predložiti svoje izkaznice magistratu, Galetova hiša, pritličje, levo.

Posesnikom in upraviteljem hiš. Kakor je razvidno iz predloženih vprašalnih pol za cenejšo prehrano, so podpisni hišnega gospodarja oziroma upravitelja na polah ene in iste hiše tako različni, da ni mogoče ugotoviti, kateri je pravi podpis hišnega gospodarja oziroma upravitelja. Domneva se torej, da je precej strank ponaredilo podpis hišnega gospodarja oziroma upravitelja le iz tega razloga, ker niso navedbe v polah pravilne. Ker pa ne gre, da bi se v cenejšo prehrano neopravičeno vtihotapile stranke, ki ne spadajo v to akcijo, bo izdal mestni magistrat v kratkem razglas, da se zgleda v gotovem roku vsi hišni gospodarji na magistratu, da pregledajo te pole in potrdijo, ali so podpisni na polah pristi in ali ne. Pole strank, ki ne spadajo v ubožno akcijo, pa so se v nje vtihotapile v sled napacnih navedb v pol, ali v sled ponarejenega podpisa hišnega gospodarja, se bodo odstopile kazenski oblasti. Istočasno se bodo izdale tudi pole za popis vseh oseb, ki stanujejo v hiši, ker bodo dobile stranke, ki ne pripadajo h ubožni akciji posebne izkaznice za nakup živil po tržnih cenah. Stranke, katerih se to tiče, naj pravočasno vneiso izkaznice za cenejšo prehrano, ker bodo sicer imele opravka s kazensko oblastjo. Te kazenske resodbe se bodo tudi objavljale v listih.

Iz Slovenije.

Store.

Naš g. ravatelj napada pri vsaki priliki g. zdravnika bratovske skladišnice. Ne ugaša mu, da je g. zdravnik na strani izkoriščanih in noče trobiti v rog kapitalistov. Toda tudi dnevni pisarček se spodbija nad njim. Svetujemo temu, da naj opusti vmešavanje v te, njega se netikajoče zadeve in se briga bolj za svoj pošel. Radi bi ti gospodje, da bi prišel zopet zdravnik, kateri bi ordiniral le per minut dnevno, a za to dobival večjo plačo. Toda g. ravatelj in drugi naj si zapomnijo, da stoji vse delavstvo zvesto za g. zdravnikom, ter ne bo dopustilo, da bi se mu edala krivica.

Reberca pri Železni Kapli.

Veliko smo že slišali zlatih obljub v Jugoslaviji. Na taborih in shodih, ki so se svojedobno priredili po Koroškem, smo že sanjali o blaženosti. Hodili so k nam govorniki iz vseh krajev in od vseh strank. Pričali so

nam o velikem bogastvu in blagostanju, ki nam ga je zmožna dati Jugoslavija. Od vseh teh govornikov in obilub pa ni ostalo drugega kakor žalosten spomin. Slednjič smo vendar slišali nekoga, ki nam je povedal resnico in govoril iz naših src: Milijoni in milijarde leže v rokah teptanih proletarcev, delovnega ljudstva, delavca, kmetov in hlapca. Le to je, da mi danes te milijone in milijarde iz rok ugrabijo ljudje, ki se imenujejo kapitalisti. Le pridna roka nam vstvari blagostanje, odpraviti je treba samo vse izkoriščevalce. Sam Kristus je rekel: Kruh ne pride od glasu božjega, ampak od pridne roke. Naši klerikalci pa govorijo: Čebomo mi zmagali, tedaj morajo visoke plače in osemurni delavnik izginiti... Ubogi trpin, ki se mučimo s trudopolnim delom, smo spoznali, da je naša rešitev ležala v nas samih, t. j. v mednarodnem socializmu. Zato kličemo: Živel socializem, živel mednarodni proletarijat!

Selnica ob Dravi.

Koncem meseca decembra pr. l. se je vršil tu ljudski shod, na katerem je poročal sodrug Kaučič iz Maribora. Predsednik krajnega šolskega sveta je zaprl šolo ter hotel s tem dejanjem preprečiti shod. Na posredovanje sodr. Kaučiča je to odprl, narkar se je vršil shod, ki je bil za naše razmere zelo dobro obiskan. Sodruga Kaučiča je pošteno razsvetlil delovanje črne družbe in njenih voditeljev, za kar je bil burno odobravanje. Po shodu je pristopilo mnogo vaščanov v politično organizacijo, kar nam je v dokaz, da se ljudstvo zaveda in da je spoznalo do dobra habsburške klerikalce.

Št. lji v Slovenskih goricah.

Pravilica o prvaku. Splošno znani kvartopirec in krščansko-socialni agitator Žebot je postal prvak med prvaki. Kdor tega ne verjame,

naj vzame v roke »Slovenskega Gospodarja« od 8. t. m. — Pisec slavo-speva, ki je najbrže Žebot sam, ga stavila v eno vrsto z gen. Maistrrom itd. Mi št. ljičani pa vemo, da je Žebot samo prvak pri »mavšelnju«! — Tudi pri nas se dani in ustanovili bomo kmalu lastno politično organizacijo. eSdaj smo siti naših Žebotijad!

Guštajn.

Naša občina ne da klerikalcem več spati, zlasti pa ne sedaj pred občinskimi volitvami, zato nas napadajo, kjer morejo. — Da, da, bližajo se volitve in črni lenuhi bi zopet radi delali, kot so vajeni. Toda gospoda, sedaj vam le odklenkalo. Prav pravite v zadnjem dopisu v »Večernem Listu«: »Dajmo Bogu, kar je božje; in delavcu, kar je njegovo.« — Zato gospodje klerikalci, vi se brigaite za nebesa, mi si bomo že pri volitvah vzeli, kar je našega, ker nečemo, da bi tudi naše občine tako okradli in ogoljufali kakor Kranjsko deželo!

Pilberk.

Pri nas je nekaj takih klerikalcev, ki bi radi videli že danes kot pa jutri, da bi lahko delali z nami socialisti tako, kakor delajo z njimi klerikalci na Ogrskem. Predobro namreč vedo, da mi delamo stvarno. Vsaka naša prireditev jim je nož v srce. Skoro neverjetno pa je, da se je upal naš gospod dekan v Pilberku dvigniti svoje blagoslovljene roke po našem rdečem lepaku dne 30. dec. 1919, ko je strgal naš letak raz zida. V tem se vidi vsa njegova pobešnost proti nam socialistom. Da se je to res zgodilo, so priče na razpolago. Javnost naj o tem postopanju sama sodi, drugič pa bomo tudi mi drugače izpregovorili.

Šmartno pri Litli.

Pred nekaj dnevi je pustil tovarnar F. K., o katerem smo že zadnjič

pisali, napraviti strogo hišno preiskavo pri ugledni delavski družini. Seveda se ni našlo ničesar. Svetovali bi že vendar enkrat za vselej temu gospodu, da pusti delavce pri miru in naj izvede preiskave rajši pri samemu sebi. Zadnja revizija usnja tudi ni vsega pregledala, kar vedo povedati tisti, ki so usnje prevažali. Opozarjamo na to merodajno oblast. Selca pri Škofli Loki.

Par besedi o tem, kako so trgovci prodajali pri nas sladkor! Na Selcah so ga namreč prodajali po 13 K kg, v Črešnjici in v Železnikih pa po 12 K kg, ko je vendar v te vasi dalje od železnice, kot pa v našo vas. (Zopet dokaz, kaka je naša občinska uprava!) Pa še prepričati smo se morali, če smo ga hoteli imeti. Za sladkor je silno hudo neki gđ. M. Tavčar, posebno še če ga mora recimo dati ženi kakega socialnega demokrata. Odleže ji šele takrat, kadar ga more zamotati v debel papir, katerega računa potem po isti ceni kakor sladkor. Sicer pa tudi zelo rada udriha po socialistih, čeprav nima niti pojma o socializmu. Drugič iz našega kraja še kaj več!

Dobrepolje.

Na novega leta dan so sklicali klerikalci pri nas ljudski shod, kjer so silno zabavljali na račun sedanje vlade in Srbov. Motil jih ni nihče, zato so mirno lahko izlivali svoj žolč na socialiste in liberalce. Prve so imenovali kapitaliste, druge pa hudiče. Na shodu je govoril kmet iz kamniške okolice in dr. Korošec, ki pa nista povedala ničesar razen tega, da so se klerikalci in liberalci hudo zlasali za prvenstvo v Kranjski kmetijski družbi. Nato je g. Žužek prebral tri resolucije. Prva govorila o klerikalnih šolah, druga zahtevala hitro izmenjavo starega denarja z novim, tretja pa odpravo hišnih, zemljiških in dohodninskih davkov, ker klerikalci nočejo na-

mesto Srbov, (ki jim je bilo vsled klerikalne gonje vse razbito) plačevati davkov. Končno se izraža ostra nezaupnica ministru prehrane Bukšegu in celokupni vladi. — Zda seveda govorijo klerikalci, koliko bi oni storili, če bi bili na vladi, takrat

pa, ko so sedeli v ministerstvih, so pridno molčali in roke vsikriž držali Hinavci!

Izdajatelj Ivan Mlinar.

Odgovorni urednik: Rudolf Golouh. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico.

Redni občni zbor

se vrši

v nedeljo, dne 25. januarja 1920 v Ljubljani
:: v zborovalni dvorani deželnega dvorca ::

Začetek ob 8. uri dopoldne.

Dnevni red:

1. Citanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo računov za leto 1918/19.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Sklepanje o vporabi prebitka.
6. Izprememba pravil.
7. Volitev načelstva.
8. Volitev nadzorstva.
9. Sklepanje o predlogih, ki so se vložili v smislu pravil. (Novi opravičnik za bolniško podporo.)

Nadzorstvo.

Opomba: Delegatje in gostje dobe posebna vabila. Ostali člani imajo dostop na galerijo, ako se izkažejo z izkaznico, ki jo dobe pri načelniku zadrage.

MODNI SALON
STROJN. MASCHINE
LAUBLJANA
Zbirna hiša 1
priporoča svojo veliko iz-
birno krasnih modelov, bar-
in filcaših vretov, pišastih
kor tudi iz kožuhov kar-
... dame in delavice. ...
Popravila točno in ceno.
Zalazhi Klobuki gotovi.

Sivaine stroje, rabljene, dobro ohrane, njene in stojala kupuje po najvišji ceni (franko Ljubljana) Josip Petelin, Ljubljana.

Izobraž. društvo Svoboda podr. Hrastnik
Išče
pevovodjo.
Plača po dogovoru. Služba stalna. Ponudbe do 31. jan. 1920 na podružnico Hrastnik.

Dobri orodni kovači
za izdelovanje poljedelskega orodja (plužnih delov, lopat, sekir itd.)
se sprejmejo v delo ob ugodnih pogojih
v jeklarni na Ravnah
(Guštajn-Ravne, Koroško, Jugoslavija).
Vpoštevali se bodo le kovači, ki so že izdelovali poljedelske orodje na vodnih kladivih; zglašiti se je pismeno, priložiti naj se prepisi izpričeval.

Mizar,
stavbeni in pohištveni, samostojen
se sprejme.
Nastop takoj. Ponudbe z navedbo zahtevkov in s priporočili na tovarno
mila in sode
Ig. Fock, Kranj.

STAMPILJE
Anton Černe
GRAVEUR
in
izdelovalci karkov - kamnov
Ljubljana, Dvorni trg št. 1

Miši, podpane, stenice, šurki!
izdelovanje in razpošiljanje preizkušene-
nega radikalno učinkovitega uničevalne-
nega sredstva, za katero vsak dan do-
hajajo zahvalna pisma. Za podpane
in miši K 6-; za šurke K 6-;
posebna močna tinktura za stenice
K 6-; uničevalec moljev K 3-;
prašek proti mrčesom K 5-; mazilo
za človeške uši K 3-; mazilo
proti ušem pri živalih K 3-; prašek
za uši v obleki in perilu K 3-;
prašek proti pesnim ušem K 3-;
tinktura proti mrčesu na sadju in
zelenjavi (tuničev, rastlin) in mravljam
K 3-. Pošilja po povzetju. Zavod
za pokončevanje mrčesa **M. Janker**,
Zagreb 40, Petrinjska ul. 3/III. 14

„Hif-krema“
„Altese“ Jakobi
in druge vrste cigaretnega
papirja in stročnice ter milo,
vaselino, ličilo, pisemski
papir itd. nudi po najnižjih
cenah 888

ERKER & ČERTALIČ
Ljubljana, Resljeva cesta št. 20.

Kupim vsako množino
cinkansvinca
po najvišjih cenah.
M. Ussar, klenarica,
Maribor, Schillerjeva ulica 17.

Pozor premogari! Rad bi zvedel, kje
se nahajata moja
dva prijatelja Franc Plavec in
Jožef Pirce, oba premogari, doma
iz Mirne peči na Dolenjskem. Plavec je
bil pred vojno na Westfalskem v Geisen-
kirchen, Pirce pa med vojno v ujetništvu
na Francoskem s celo družino. Prosim
drage rojake sporočiti o njih, če bi pa
prijatelja moja sama čitela te vrstice,
naj se mi javita na moj naslov: Mi-
hael Matijević, P. O. Buksin,
Indiana (Severna Amerika).

Krznarska moda 1920!
Nemoderni mufi, boe itd. se modernizirajo in izgotav-
ljajo v najkrajšem času. V zalogi lastno izdelane gar-
niture ter specijelno damske kožuvinaste čepice.
Prevzamem vsakovrstne kože v stroj ter jih popol-
noma izgotovim v najmodernejše garniture.
Ludovik Rot, krznar,
Gradišče 7, nasproti Dramskega gledališča.

Specijalna trgovina s čevlji
Maribor, Grajski trg 1
Najmodernejše oblike. Najnižje cene. Najmodernejše oblike.
889

Marija Tlačar, Tovarniška zaloga
= Ljubljana =
Selenburgova ulica. :: in razglednic ::

Dva krojaška pomočnika se sprejmeta
takoj! Sta-
novanje in hrana v hiši. Naslov: Ivan
Mastnak, Celje. Kralja Petra c. 15. 28
Graščina Blagovna pri št. Juriju ob
sedlarstvo in tapetniško obrt. Vsa v to
stroko spadajoča popravila bodo naj-
ceneje in točno dovršena. Z odličnim
spoštovanjem Martin Mali, sedlar
in tapetnik.

Skaboform se zopet dobiva!
Proti srbenju, svrabu, lišajem, nečistostim kože zahtevajte
v najbližnji lekarni preizkušeno in zdravniško priporočeno
dr. Flescha orig. Skaboformovo mazilo.
Ne maže, ne pušča barve, brez duha. Po vteranju puder
„Skaboform“. Dobiva se po vseh lekarnah. — Generalna
zaloga za Ljubljano in okolico
Rihard Sušnik pri „Zlatem jelenu“ IV.,
... Marijin trg. ...

Štedite s podplati!
Usnjati nabitki z žeblički, za moške in ženske čevlje,
garnitura po K 2, za otroške po K 150, se zopet do-
bivajo v ljubljanski zalogi tovarne „PEKO“-čevljev
PETER KOZINA & Co., Ljubljana, Breg 20.
Preprodajalci popusti! Preprodajalci popusti!

Karbidne svetilke
v najrazličnejših izdeljavah in velikostih
se dobe po zmernih cenah pri tvrdki
Svetla, Ljubljana, Mestni trg 25.

Glavnica: 200,000.000 kron.

Reserve okrog 150,000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani,

Prešernova ulica 50 v lastnem poslopiu.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; kornja na otla; sprejem in oskrba depozitov z vestno revizijo zbiralnih efektov; samo-
shranba (Safe-Deposit) pod lastnim zaklepom strank; krediti in predujmi vsake vrste; inkaso in eskont-menic; nakazila in iz-
plačila na vsa mesta tu- in inozemstva; potovanja kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun, itd. --